

ФІЛОСОФІЯ ЕКОНОМІКИ ЯК ГАЛУЗЬ СОЦІАЛЬНОГО ЗНАННЯ

Політікіна Інна В'ячеславівна,

здобувач вищої освіти спеціальності 071 Облік і оподаткування

Миколаївський національний аграрний університет

м. Миколаїв, Україна

Анотація: *Розглянуто розуміння сутності філософії економіки. Досліджено філософію економіки як галузь соціального знання.*

Ключові слова: *бізнес, філософія економіки, етапи формування філософії економіки.*

Протягом останніх двох десятиліть розвиток вітчизняної наукової думки характеризується зростанням інтересу до філософських проблем економіки. Робляться спроби зрозуміти причини економічної кризи у нашій країні і пояснити природу процесів, що відбуваються в економіці - важливій сфері людського буття.

Філософія економіки розкриває онтологічний зміст основних економічних категорій («власність», «господарство», «виробництво», «праця», «гроші», «економічна свобода», «потреби», «економічна конкуренція» тощо), які за своєю суттю і значенням виходять за сферу економіки і тяжіють до філософії, оскільки саме людина формує і розвиває економіку: працює, заробляє, проявляє економічну ініціативу, володіє економічною свободою, витрачає, забезпечує, задовольняє потреби, накопичує тощо. Економіку наскрізь пронизує антропологічний (людський) вимір, бо вона, врешті-решт, твориться, розвивається людиною та заради людини. Відповідно філософія економіки намагається виявити та дослідити антропологічний аспект економіки [1].

Філософський підхід спрямований на з'ясування ставлення людей до споживчих благ і цінностей. Завданням філософії економіки є формулювання вищих соціальних і духовних потреб людини:

- філософія економіки намагається з'ясувати специфіку та сутність економічного буття людини, те значення яке надається господарюванню людьми, сучасною епохою (онтологічна функція філософії економіки);

- філософія економіки визначає соціальну взаємозалежність розподілу та кооперації різних видів людської діяльності, перспективи її зміни та задає "осі координат" у розвитку економічної реальності. Вона також задає "координати" розвитку економічної реальності;

- філософія економіки вибудовує орієнтири та цінності, завдяки яким людська особистість може визначити «моделі» своєї життєвої поведінки, господарської діяльності, створювати необхідні та різноманітні умови для свого існування та розвитку;

- критично осмислюючи теперішній стан економіки, філософія економіки спрямована на з'ясування її справжніх досягнень та позбавлення від суперечностей і недоліків, виявляє «больові точки» та намічає шляхи їх

подолання, загострює увагу на нових шляхах пізнавального пошуку. Таким чином, філософія економіки виконує функції критики, проблематизації та тематизації;

- філософія економіки наголошує на духовних "вимірах" економічних процесів та явищ. Вона акцентує увагу на тісному взаємозв'язку економіки з культурою, наукою, мораллю, ідеологією та філософією, а також намагається зрозуміти гуманістичну парадигму як систему економіки. Вона прагне зрозуміти систему економіки та її базові духовні засади[2].

На рівні буденної свідомості люди ще в давнину осмислювали навички і правила провадження економіко-господарської діяльності, замислювалися над проблемами власності, володіння, багатства, справедливості, розподілу благ тощо. Перші теоретичні узагальнення щодо господарської сфери з'являються у межах давніх релігійно-філософських учень про державу [3].

У перші десятиліття ХІХ століття, під час зміцнення вдосконалення буржуазних інституцій (капіталістичної приватної власності, свободи підприємництва, конкуренції) у Західній Європі гостро виступили мислителі, які піддали ці інституції жорсткій критиці й розробили проекти суспільства, позбавленого, на їх думку, експлуатації та гноблення. Загальною ідеєю, що об'єднувала цих теоретиків, була віра в силу знань, освіти, яка б була здатна впорядкувати економічні відносини й суспільне життя загалом на засадах рівності, справедливості й братерства.

Якщо загалом докапіталістичному суспільству була властива ідея стриманості й поміркованості у питаннях матеріального розвитку, то капіталістичний спосіб господарювання утверджує новий тип економічного мислення, що оперує категоріями грошей, капіталу, фінансового зростання. Значним етапом у розвитку філософії економіки є соціальна теорія і політекономічна концепція К. Маркса.

К. Маркс створив матеріалістичну концепцію суспільства, основу якого складає суспільне виробництво. Згідно з ученням К. Маркса, стрижнем соціального механізму розвитку капіталістичної економіки є класова боротьба пролетаріату і буржуазії, основу якої становить протилежність класових інтересів у сфері відносин власності на засоби виробництва, а відповідно і політичної влади.

Отже, філософія економіки — це галузь соціального знання, що досліджує філософські аспекти розвитку та функціонування економіки як системи, філософські засади економічного буття людини та суспільства. Філософія економіки претендує на узагальнене знання про господарський порядок, сутність і походження економічних процесів та явищ; прагне дати повне філософське осмислення економічної діяльності людини. Заслугою марксизму у розвитку філософії економіки є ідея взаємозв'язку матеріально-виробничої сфери та соціальної структури суспільства. В економічній сфері розкривається образ особистості як головної продуктивної сили суспільного виробництва, людини-працівника, у соціальній сфері особистість постає у всій повноті соціальних відносин з іншими людьми.

Список використаних джерел

1. Базилевич В. Д. Філософія економіки. Історія : монографія / Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка. Київ: Знання, 2011. 927 с.
2. Глушко Т. П. Філософія економіки у структурі сучасної гуманітарної освіти. Київ: Науковий світ, 2008. 212 с.
3. Бодрова В.Г., Бистрякова І.М., Валуйський А.А. Введення у філософію економіки: навч. посіб. Київ : КНТЕУ, 2002. 382 с.

Annotation: The understanding of the essence of the philosophy of economics is considered. The philosophy of economics is studied as a branch of social knowledge.

Key words: business, philosophy of economics, stages, formation philosophy of economics.

Науковий керівник :

Марущак О.В.

канд. філос. наук, старший викладач
кафедри економічної теорії і суспільних наук,
Миколаївський національний аграрний університет

УДК 664.951.4

ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ АСОРТИМЕНТУ РИБНИХ КОНСЕРВІВ В ТОРГОВЕЛЬНІЙ МЕРЕЖІ м. ЖИТОМИРА В ПЕРІОД ВІЙСЬКОВОГО СТАНУ В УКРАЇНІ

**Габрисюк Ольга Андріївна, Волошин Андрій Сергійович,
Галицький Сергій Юрійович, Мельник Любомир Вікторович,**
здобувачі вищої освіти спеціальності
207 «Водні біоресурси та аквакультура»,
Поліський національний університет
м. Житомир, Україна

Анотація: досліджено особливості формування асортименту рибних консервів в торговельній мережі м. Житомира.

Ключові слова: рибні консерви, асортимент, заклад торгівлі, види риб, товарні групи, тара, ціна.

Рибні консерви – це продукти з риби та іншої сировини, спеціально оброблені, укладені в банки з різного матеріалу та різної ємкості, герметично закупорені і стерилізовані (пастеризовані). Рибні консерви мають високі споживні властивості, які визначаються насамперед видом, а відповідно – і хімічним складом риби, з якої вони виготовлені. Основною сировиною для виготовлення рибних консервів зазвичай є жива, охолоджена або морожена риба майже всіх родин, насамперед - тріскові, ставридові, оселедцеві, скумбрієві, камбалові, коропові, лососеві та ін.

Найважливішим принципом формування асортименту товарів є забезпечення попиту населення. У зв'язку з цим асортимент товарів повинен мати достатню широту і глибину (1). Одним із принципів формування товарного асортименту на підприємстві роздрібної торгівлі є забезпечення його стійкості, що особливо важливо, коли йдеться про продовольчі товари. Стійкий асортимент дозволяє забезпечити безперебійне та ритмічне товаропостачання